

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ (AHI EVRAN VE GAZİ ÜNİVERSİTELERİ ÖRNEĞİ)*

Ebru Olcay KARABULUT¹

Emin KURU²

Atilla PULUR²

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; Ahi Evran (AEÜ) ve Gazi Üniversitesi (GÜ) Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğretmenlik Bölümü'nde öğrenim gören öğrencilerin, problem çözme becerilerinin, kişisel değişkenlerinden elde edilen bağımsız değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir. Çalışmaya, AEÜ ve GÜ Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğretmenlik Bölümü'nde öğrenim gören öğrenciler arasından tesadüfi seçim (random) yöntemi kullanılarak seçilen toplam 304 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; "Kişisel Bilgi Formu", "Problem Çözme Envanteri (PÇE)" kullanılmıştır. Sonuç olarak, öğrencilerin genel olarak problem çözme becerilerinin ve problem çözme yaklaşımlarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin problem çözme becerisi alt boyutlarına ve toplamına ait puan ortalamalarının, sınıf ve millilik değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı; üniversite, cinsiyet ve branş değişkenine göre ise anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Problem çözme becerileri, sporcu, milli sporcu.

ANALYZING SKILLS OF PROBLEM SOLVING OF PHYSICAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES FROM DIFFERENT ANGLES CONSIDERING VARIABLES

ABSTRACT

The aim of this survey is; students' studying in Physical Education and Sport Department of AEÜ and GÜ through problem solving test and to specify whether students differentiate according to independent variables obtained from personal variables and to reveal relation between students' ability of problem solving. Totally, 304 students, whom were selected randomly among the students studying in Physical Education and Sport Department of AEÜ and GÜ voluntarily participated in this survey. In this survey, Personal Data Form and Problem Solving Inventory (PÇE) were used as a means of data collection. The research indicated that the skills of problem solving and approaches of problem solving generally the university students is medium level. The average point of the sub-dimensions and its total of the skill of problem solving didn't change in a meaningful level accordingly class and national but it changed in a meaningful level depending on the university, sex, branches of sports.

Key Words: Sports, university student, problem solving, problem solving inventory.

GİRİŞ

Günümüz insanların hemen hepsi giderek karmaşıklaşan toplum içinde problem çözmeye yönelik birçok durumla karşı karşıya kalmaktadırlar. Kişilerin koşulları, ihtiyaçları ve beklentilerine göre değişiklik gösteren problem kavramı çok geniş kapsamlıdır. Morgan (1999) problemi temelde, bireyin bir hedefe ulaşmada engellenme ile karşılaştığı bir çatışma durumu olarak tanımlamaktadır. Bireyin problem çözmedeki başarısı, bireylerin kendilerine ilişkin bazı etkenlere bağlıdır. Bu etkenler; geçmiş yaşantı ve değerleri, algı gücü ve tutumları, bireysel farklılıkları, sosyo-ekonomik düzeyi, kişilik ve ana-baba tutumları şeklinde genellenebilmektedir (2, 16, 20).

Problem çözme, bireyin amaç, ihtiyaç, değer, inanç, beceri, alışkanlık ve tutumları ile ilgilidir. Problem çözme, bir amaca erişmekte karşılaşılan güçlükleri yenme sürecidir, bu da bilgiyi kullanarak ve buna orijinallik, yaratıcılık ya da hayal gücünü ekleyerek çözüme ulaşma süreci olarak açıklanabilir. Problem çözme becerisi, bireyin birey olma ve çevresi ile baş etme sürecinde en belirleyici rollerden birine sahiptir. Çünkü birey çevresiyle ve problemler ile kendi gücüyle, kendi problem çözme gücü çerçevesinde baş etmek zorundadır. Bu süreçte, bireyin yaşantısında karşılaştığı problemlerle baş edebilmek için hangi stratejiyi deneyeceğine bireysel

1 Ahi Evran Üniversitesi BESYO

2 Gazi Üniversitesi BESYO

özellikleri karar vermektedir. Bireysel özelliklerden, “kişilik yapısı” önemli etkiye sahiptir⁽⁶⁾.

Bireyin problem çözmeye yönelmesi, cesareti, isteği ve kendine güven duygusu problem çözmeye etkilidir. Ayrıca karşılaşılan problemlerin çözümünde özgüven duygusuna sahip olma, nesnel bir bakış açısı, yaratıcı düşünebilme, olaylar karşısında fazla kaygılanmama, atılgan olabilme gibi bazı kişilik özelliklerinin katkısı olduğu belirtilmektedir⁽¹⁵⁾. Koberg ve Bagnal (1981) ise, problem çözmeye becerisine sahip olan kişilerin yenilikçi, tercih ve kararlarını açıkça belirtme, sorumluluk duygusuna sahip olma, esnek düşünme, cesaret ve maceracılık, farklı fikirleri ortaya koyabilme, kendine güven, geniş ilgi alanı, mantıklı ve nesnel davranma, rahat ve duygusal olma, aktif ve enerjiklik, yaratıcı, üretici olma, eleştirel bir bakış açısı gibi kişilik özelliklerine sahip olduklarını ifade etmektedir.

Psikologların çoğu kişiliğin “bireyin özel ve ayırt edici, çevresi ile uyumunu sağlayan, başkalarından ayrı bir kişi olduğunu belirleyen davranışları” olarak tanımlanmasında hemfikirdir^(5, 13, 21). Bireylerin kişiliği, üyesi oldukları toplumdaki, gruplarla, kişilerle ve kurumlarla olan ilişki ve etkileşim sonucunda oluşur. Bu etkileşimin gerçekleştiği önemli kurumlardan biri de spordur.

Spor tarih boyunca bir ahlak ve kültür okulu olmuştur. İradenin kontrolü, başarıma isteği gibi duyguları insanlara vererek, yine insanın doğasında var olan yıkıcı, saldırgan, kırıcı, ilkel dürtülerini pozitif yöne çevirerek bireysel ve toplumsal gelişmenin yanı sıra bireylere demokratik kişilik kazandıran önemli bir sosyal olgudur⁽¹²⁾. Sporun gerektirdiği bedensel özellikler antrenmanla gelişir. Bu ise ağır, yorucu, belli ilkelere dayanan, bireyi bedensel kapasitenin sınırlarına kadar zorlayarak bu kapasiteyi geliştirmeyi amaçlayan bir çalışmadır. Bu çalışmaları yılmadan, sabırla sürdürmek için bazı ruhsal özelliklere sahip olunması gerekmektedir. Bu nedenle fiziksel zorlanmanın birde ruhsal boyutu olduğu söylenebilir⁽¹⁾. Kişilik kavramı da ruhsal boyutun bir parçasıdır.

Spor, kişinin kendini kontrol etme mekanizmalarından biridir ve evrensel olma özelliğinden dolayı farklı toplum ve kültürlerden bir çok insanın ortak paydasıdır. Aynı zamanda bireylerin demokratik kişiliklerinin gelişmesinde de önemli rol oynamaktadır. Böylece sporcu kendini rahat, özgür kişilikli hissetmekte, özgüveni artmakta ve başarı en üst düzeye çıkmaktadır⁽⁴⁾. Sporcuların psikolojik hazırlıkları, sporda başarı için önemli bir faktördür. Sporcuların psikolojik durumu ve sergileyeceği performansı, onun problem çözmeye becerilerinin düzeyi ile de yakından ilgilidir⁽⁷⁾.

Problem çözmeye düşüncesi sayesinde sporcu, kendi mevcut yetenek ve becerilerini amacına yönelik olarak kullanabilir⁽⁴⁾. Gerçek yaşamda karşılaşılan problemler bütün bireyler için geçerli olmasına rağmen, sporla uğraşan bireylerin, uğraştıkları spor dalı, klüp ve yönetici gibi farklı stres faktörü yaratan problemler ile karşılaştıkları düşünüldüğünde, spor yapmayan bireylerden daha fazla problemle karşılaştıkları söylenebilir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmanın evrenini, 2006-2007 Eğitim-Öğretim yılında AEÜ VE GÜ Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğretmenlik Bölümü'nde öğrenim gören 204 kız, 286 erkek olmak üzere toplam 490 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, aynı yılda AEÜ VE GÜ Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğretmenlik Bölümünde öğrenim gören öğrenciler arasından tesadüfi (random) seçim yöntemi kullanılarak seçilen 138 kız, 166 erkek olmak üzere toplam, 304 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır.

Çalışmada, Heppner ve Peterson (1982) tarafından geliştirilen, Türkçe'ye uyarlaması ise Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından yapılan Problem Çözme Envanteri kullanılmıştır. Envanter kapsamı, 35 maddeden 6'lı likert ölçeği olarak oluşturulmuştur. Yanıtlanmasında birey, her madde için, hangi sıklıkta o maddelerdeki gibi davrandığını işaretler. Maddelerin bir kısmı olumlu, bir kısmı da olumsuz ifadelerden oluşmaktadır. Ölçek, toplam puan ve alt ölçeklere ilişkin puanları vermektedir. Verilen cevaplara 1 ile 6 arasında değişen puanlar verilir. Puanlamada 9, 22 ve 29. maddeler puanlama dışı tutulur. Puanlama 32 madde üzerinden yapılır. 1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30 ve 34. maddeler ters olarak puanlanan maddelerdir. Envanterden alınabilecek puan ranji, 32–192 arasındadır. Ölçekten alınan toplam puanların yüksekliği, bireyin problem çözme becerileri konusunda kendini yetersiz olarak algıladığını gösterir. Ölçekten alınan toplam puanların azalmasında ise kişinin problem çözme beceri algısının olumlu olduğu kabul edilir. Alt ölçeklerin puanlanmasında da olumlu-istendik olarak nitelendirilebilecek problem çözme yaklaşım biçimlerini ölçen alt ölçeklerden (düşünen yaklaşım, kendine güvenli yaklaşım, değerlendirici yaklaşım, planlı yaklaşım) alınan puanlar azaldıkça ilgili yaklaşım biçimlerinin daha fazla kullanıldığı değerlendirilirken; olumsuz-etkisiz olarak nitelendirilebilecek problem çözme yaklaşım biçimlerini ölçen alt ölçeklerden (aceleci yaklaşım ve kaçınan yaklaşım) alınan puanlar azaldıkça ilgili yaklaşım biçimlerinin daha az kullanıldığı düşünülür⁽⁶⁾.

BULGULAR

Tablo1: Araştırma Grubuna Ait Demografik Bilgilerin Dağılımı

Değişkenler	Alt Kategoriler	N	%	Toplam
Üniversite	Ahi Evran Üniv.	166	54,6	304- 100
	Gazi Üniv.	138	45,4	
Sınıf	1	78	25,7	304- 100
	2	75	24,7	
	3	68	22,4	
	4	83	27,3	
Cinsiyet	Kız	138	45,4	304- 100
	Erkek	166	54,6	
Spor Branşı	Yok	55	18,1	304-100
	Takım Sporları	151	49,7	
	Bireysel Sporlar	98	32,2	
Milli Olma Durumu	Evet	58	19,1	304-100
	Hayır	246	80,9	

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin %54,6'sı Ahi Evran Üniversitesi'nde, %45,4'ü Gazi Üniversitesi'nde eğitim görmektedir. Bu öğrencilerin %45,4'ünü kız, %54,6'sını ise erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrencilerin %25,7'sini 1.sınıf, %24,7'sini 2. sınıf, %22,4'ünü 3. sınıf, %27,3'ünü de 4.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.%18,1'i bir spor branşı olmadığını, % 49,7'si takım sporuyla uğraştığını, %32,2'si bireysel sporla uğraştığını belirtmiştir. Öğrencilerin % 19,1'i ise milli sporcudur.

Tablo 2. Üniversite ve Cinsiyet Değişkeni Arasındaki İlişkinin Karşılaştırma Tablosu

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{x}	ss	t	p
Aceleci Yaklaşım	AEÜ Kız	71	31,54	8,56	,310	,757
	GÜ Kız	67	31,10	8,25		
	AEÜ Erkek	95	30,56	8,57	-1,86	,064
	GÜ Erkek	71	33,05	8,43		
Düşünen Yaklaşım	AEÜ Kız	71	13,46	5,269	,956	,341
	GÜ Kız	67	12,64	4,813		
	AEÜ Erkek	95	12,67	4,689	1,28	,200
	GÜ Erkek	71	11,69	5,114		
Kaçıngan Yaklaşım	AEÜ Kız	71	17,61	4,69	-2,00	,047*
	GÜ Kız	67	15,92	5,14		
	AEÜ Erkek	95	17,18	5,57	-2,02	,044*
	GÜ Erkek	71	15,51	4,76		
Değerlendirici Yaklaşım	AEÜ Kız	71	8,22	3,53	2,62	,110
	GÜ Kız	67	6,80	2,74		
	AEÜ Erkek	95	7,51	3,17	-1,688	,492
	GÜ Erkek	71	7,88	3,77		
Kendine Güvenli Yaklaşım	AEÜ Kız	71	20,91	5,45	1,35	,179
	GÜ Kız	67	19,74	4,65		
	AEÜ Erkek	95	18,91	5,40	-1,62	,107
	GÜ Erkek	71	20,26	5,20		
Planlı Yaklaşım	AEÜ Kız	71	10,74	4,05	1,02	,307
	GÜ Kız	67	10,05	3,80		
	AEÜ Erkek	95	9,69	3,49	,177	,860
	GÜ Erkek	71	9,59	3,99		
Toplam	AEÜ Kız	71	100,83	20,97	,868	,387
	GÜ Kız	67	97,97	17,44		
	AEÜ Erkek	95	94,88	18,88	-1,68	,093
	GÜ Erkek	71	99,67	16,95		

Tablo 2 incelendiğinde, Ahi Evran Üniversitesi'nde okuyan kız öğrencilerin (\bar{x} =17,611), Gazi Üniversitesi'nde okuyan kız öğrencilere göre (\bar{x} =15,929) daha yüksek Kaçıngan Yaklaşım sergiledikleri; Ahi Evran Üniversitesi'nde okuyan erkek öğrencilerin (\bar{x} =17,183) Gazi Üniversitesi'nde okuyan öğrencilere oranla (\bar{x} = 15,515) daha düşük Kaçıngan Yaklaşım sergiledikleri görülmektedir.

Tablo 3: Üniversite ve Sınıflar Arasındaki İlişkinin Karşılaştırma Tablosu

Alt Boyutlar	Sınıf	N	\bar{x}	ss	t	p
Aceleci Yaklaşım	AEÜ-1	30	29,66	10,12	-,989	,326
	GÜ -1	48	31,77	8,47		
	AEÜ-4	51	33,64	10,02	,630	,531
	GÜ -4	32	32,28	8,91		
Düşünen Yaklaşım	AEÜ-1	30	12,13	5,12	1,288	,202
	GÜ -1	48	10,81	3,89		
	AEÜ-4	51	11,80	4,60	-,255	,799
	GÜ -4	32	12,09	5,65		
Kaçıngan Yaklaşım	AEÜ-1	30	16,56	5,95	-,642	,522
	GÜ -1	48	17,39	5,27		
	AEÜ-4	51	16,47	5,46	-	,094
	GÜ -4	32	18,34	3,83		
Değerlendirici Yaklaşım	AEÜ-1	30	6,86	2,58	,017	,986
	GÜ -1	48	6,85	3,44		
	AEÜ-4	44	8,65	3,63	1,680	,097
	GÜ -4	31	7,32	3,01		
Kendine Güvenli Yaklaşım	AEÜ-1	30	17,77	5,76	-	,195
	GÜ -1	48	19,37	4,95		
	AEÜ-4	51	19,37	5,20	-,595	,554
	GÜ -4	32	20,09	5,64		
Planlı Yaklaşım	AEÜ-1	30	9,10	3,61	,237	,814
	GÜ -1	48	8,89	3,76		
	AEÜ-4	51	9,90	3,82	,700	,486
	GÜ -4	32	9,28	4,08		
Toplam	AEÜ-1	30	92,10	22,59	-,678	,500
	GÜ -1	48	95,10	16,44		
	AEÜ-4	51	98,68	20,92	-,242	,809
	GÜ -4	32	99,78	18,59		

*p= 0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 3'de öğrencilerin sınıfları ile üniversite değişkeni arasındaki Problem Çözme Becerisi alt boyutları ve toplama ait puan ortalamalarının farklılığını belirlemek amacıyla yapılan t- testi sonuçlarında alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilememiştir.

Tablo 4: Üniversite ve Branş Değişkeni Arasındaki İlişkinin Karşılaştırma Tablosu

Alt Boyutlar	Branş	N	X	ss	t	p
Aceleci Yaklaşım	AEÜ -Takım	71	32,19	8,13	,462	,645
	GÜ -Takım	80	31,58	8,06		
	AEÜ-Bireysel	44	29,68	10,20	-1,57	,118
	GÜi-Bireysel	54	32,68	8,66		
Düşünen Yaklaşım	AEÜ -Takım	71	12,56	4,62	,845	,399
	GÜ -Takım	80	11,91	4,80		
	AEÜ-Bireysel	44	13,50	5,94	,963	,338
	GÜi-Bireysel	54	12,40	5,27		
Kaçıngan Yaklaşım	AEÜ -Takım	71	15,53	5,15	-2,66	,119
	GÜ -Takım	80	17,58	4,30		
	AEÜ-Bireysel	44	16,06	5,98	-,714	,477
	GÜi-Bireysel	54	16,88	5,38		
Değerlendirici Yaklaşım	AEÜ -Takım	71	7,66	3,37	-,243	,808
	GÜ -Takım	80	7,80	3,57		
	AEÜ-Bireysel	44	8,13	3,67	2,01	,047*
	GÜi-Bireysel	54	6,77	3,00		
Kendine Güvenli Yaklaşım	AEÜ -Takım	71	19,63	5,31	-,243	,809
	GÜ -Takım	80	19,83	4,98		
	AEÜ-Bireysel	44	19,59	6,95	-,358	,721
	GÜi-Bireysel	54	20,01	4,85		
Planlı Yaklaşım	AEÜ -Takım	71	9,46	3,47	-,903	,368
	GÜ -Takım	80	10,12	4,07		
	AEÜ-Bireysel	44	11,70	4,39	2,81	,006*
	GÜi-Bireysel	54	9,42	3,61		
Toplam	AEÜ -Takım	71	97,05	19,01	-,566	,573
	GÜ -Takım	80	98,75	17,77		
	AEÜ-Bireysel	44	98,68	26,96	,914	,108
	GÜi-Bireysel	54	98,20	16,40		

*p= 0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 4'e göre, takım sporu yapan Ahi Evran Üniversitesi öğrencileri ($\bar{x}=15,535$), Gazi Üniversitesi öğrencilerine göre ($\bar{x}=17,587$) daha düşük Kaçınan Yaklaşım sergilemektedir. Bireysel spor yapan Ahi Evran Üniversitesi öğrencileri ($\bar{x}=8,136$), bireysel spor yapan Gazi Üniversitesi öğrencilerine göre ($\bar{x}=6,777$) daha düşük Değerlendirici Yaklaşım yine bireysel spor yapan Ahi Evran Üniversitesi öğrencileri ($\bar{x}=11,704$), Gazi Üniversitesi öğrencilerine göre ($\bar{x}=9,425$) daha düşük Planlı Yaklaşım sergilemektedir.

Tablo 5: Üniversite ve Millilik Değişkeni Arasındaki İlişkinin Karşılaştırma Tablosu

Alt Boyutlar	Millilik Durum	N	\bar{x}	ss	t	P
Aceleci Yaklaşım	AEÜ -Milli	21	31,90	10,30	,270	,788
	GÜ -Milli	37	31,27	7,49		
	AEÜ -Değil	145	30,85	8,30	-1,42	,156
	GÜ -Değil	101	32,41	8,69		
Düşünen Yaklaşım	AEÜ -Milli	21	14,00	6,63	,157	,876
	GÜ -Milli	37	13,75	5,07		
	AEÜ -Değil	145	12,86	4,66	2,12	,134
	GÜ -Değil	101	11,56	4,83		
Kaçınan Yaklaşım	AEÜ -Milli	21	15,57	6,53	-,908	,368
	GÜ -Milli	37	16,91	4,71		
	AEÜ -Değil	145	15,71	5,22	-2,84	,105
	GÜ -Değil	101	17,56	4,73		
Değerlendirici Yaklaşım	AEÜ -Milli	21	7,57	3,21	-,445	,658
	GÜ -Milli	37	7,97	3,34		
	AEÜ -Değil	145	7,85	3,36	1,64	,101
	GÜ -Değil	101	7,13	3,33		
Kendine Güvenli	AEÜ -Milli	21	20,19	8,15	,347	-,948
	GÜ -Milli	37	21,64	3,95		
	AEÜ -Değil	145	19,71	5,03	,458	,647
	GÜ -Değil	101	19,41	5,13		
Planlı Yaklaşım	AEÜ -Milli	21	10,52	4,36	,120	,905
	GÜ -Milli	37	10,40	3,12		
	AEÜ -Değil	145	10,08	3,69	,966	,335
	GÜ -Değil	101	9,60	4,13		
Toplam	AEÜ -Milli	21	99,71	30,31	-,396	,694
	GÜ -Milli	37	101,97	12,98		
	AEÜ -Değil	145	97,09	18,11	-,257	,798
	GÜ -Değil	101	97,70	18,37		

Milli sporcu olmayan Ahi Evran Üniversitesi öğrencileri ($\bar{x}=12,869$), Gazi Üniversitesi öğrencilerine oranla ($\bar{x}=11,564$) daha düşük Düşünen Yaklaşım, yine Milli sporcu olmayan Ahi Evran Üniversitesi öğrencileri ($\bar{x}=15,710$), Gazi Üniversitesi öğrencilerine oranla ($\bar{x}=17,564$) daha düşük Kaçınan Yaklaşım sergilemektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Tablo 2'de verilerden anlaşılacağı üzere, araştırmaya katılan öğrencilerin PÇE puanları ile üniversite değişkeni arasında envanterin (PÇE) "Kaçınan Yaklaşım" alt boyutu için anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<,05$). AEÜ'nde okuyan kız ve erkek öğrencilerinin puanları, GÜ öğrencilerinin puanlarından yüksek bulunmuştur. Bu durum, AEÜ öğrencilerinin problem çözmede daha kaçınan yaklaşım sergilediklerini göstermektedir. Bazı kültürlerde çocuklara problem çözümü kavramları için çok farklı fırsatlar sağlanabilir. Kültürler arası farklılıklara rağmen çocuklar çevrelerindeki toplumun beklentilerine uyarlar⁽¹⁸⁾. Üniversitenin büyüklüğünün, sağladığı olanakların genişliğinin, eğitim kadrosunun kalitesinin ve 4 yıllık eğitimin, gerek öğrencilerin dersleri uygulama alanlarının genişliğinin gerekse kampus ortamının öğrencilerin

sosyal hayattaki davranışlarını etkilediği ve öğrencilerin kendilerine olan güvenlerini geliştirdiği düşünülmektedir. Bu düşünce doğrultusunda GÜ'nin, AEÜ'ne göre daha geniş ve büyük olanaklara sahip olması, eğitim kadrosunun genişliği ve Ankara'nın Kırşehir'e göre daha büyük bir şehir olması nedeniyle, GÜ öğrencilerinin daha fazla problemle karşılaşmış ve daha sık çözüm yolları aradıkları söylenebilir. Geçmiş yaşantı ve deneyimlerin problem çözme becerisine olan etkisi de göz önünde bulundurulduğunda AEÜ öğrencilerinin daha kaçınan bir yaklaşım sergilediği söylenebilir. Yapılan bazı araştırmalar araştırma bulgularının desteklemektedir^(9,10)

Tablo 3'deki verilerden anlaşılacağı üzere, üniversiteye göre sınıf değişkeninde öğrencilerin problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bu duruma göre, öğrencilerin sınıf değişkeninin problem çözme becerilerine etkisi olmadığı, karşılaştıkları problemleri çözmeye aynı yaklaşımları sergiledikleri söylenebilir. Yapılan bazı araştırmalar, araştırma bulgularını desteklemektedir^(6,10).

Tablo 4'deki verilerden anlaşılacağı üzere, "Planlı ve Değerlendirici Yaklaşım" alt boyutlarında, bireysel sporlarla ilgilenen AEÜ öğrencilerinin puanları, GÜ öğrencilerinin puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, bireysel sporlarla uğraşan AEÜ öğrencilerinin problem çözmeye daha planlı ve değerlendirici yaklaşım sergilediklerini göstermektedir. Yapılan bazı araştırmalar, araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir^(3,14)

Tablo 5'deki verilerden anlaşılacağı gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin, PÇE puanları ile millîlik değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p > ,05$). Bu durum, karşılaşılan problemlere, millî sporcu öğrencilerin aynı yaklaşım tarzını benimsedikleri şeklinde yorumlanabilir. Ancak bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, en yüksek ortalamanın "Değerlendirici Yaklaşım" alt boyutunda olduğu görülmektedir. Ortaya çıkan zor durumlar karşısında kişi, yetenek ve bilgi ile bağlantılı olarak çözüme kolay ulaşır. Kişi bir yerden başlar ve deneyimleri sayesinde her türlü sorunu çözer hale gelir. Kişi ne kadar bilgiye sahipse problem çözümünü o kadar kolay olur⁽¹⁸⁾. Bu bilgilerden hareketle, millî sporcuların, millî olmayan sporculara göre, müsabaka deneyimlerinin fazla olması, daha fazla problemle karşılaşmaları, ve kendilerine daha fazla güven duymalarının sonuçları etkilediği düşünülebilir.

Ailelerin çocuklarının spora katılımını engellememeleri aksine teşvik etmeleri için sporun çocuklar üzerindeki olumlu etkilerini anlatmaya yönelik çalışmalar ile birlikte sosyal hayatta ve sporda problem çözme yöntemleri ve becerilerin geliştirilmesi için aile, öğrenci, öğretim elemanları, antrenörler ve tüm topluma yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

1. Açıkada C. "Beden Eğitiminden Spor Eğitimine", 2. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu.; Ankara, 1993
2. Ağır M. "Üniversite Öğrencilerinin Bilişsel Çarpıtma Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri ve Umutsuzluk Düzeyleri Arasındaki İlişki", İstanbul Üniversitesi, Doktora Tezi, 2007
3. Akandere M, Aslan F, Boyalı E, Kaya E. "Üniversitede Öğrenim Gören Spor Yapan ve Yapmayan Gençlerin Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi", 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu 2005
4. Baumann S. Uygulamalı Spor Psikolojisi, Alfa Basım Yayın Dağıtım, İstanbul, 1994
5. Başaran İE. Eğitim Yönetimi, Kadioğlu Matbaası, Ankara, 1993.
6. Ferah D. "Kara Harp Okulu Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerini Algılamalarının ve Problem Çözme Yaklaşım Biçimlerinin Cinsiyet, Sınıf, Akademik Başarı ve Liderlik Yapma Açısından İncelenmesi", Hacettepe Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2000
7. Gülşen D. "Farklı Lig Düzeyinde Oynayan Futbolcuların Oynadıkları Mevkilere, Öğrenim Durumu ve Spor Yaşlarına Göre Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi". Çukurova Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, 2008
8. Heppner PP, Peterson C. "The Development and Implication of a Personal Problem- Solving Inventory. Jour.of Coun. Psych", 29(1). pp. 66–75. 1982
9. İnce G, Şen C. "Adana İlinde Deplasmanlı Ligde Basketbol Oynayan Sporcuların Problem Çözme Becerilerinin Belirlenmesi", Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 4(1). ss. 5–10. 2006
10. Katkat D. "Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Bakımından Karşılaştırılması", Atatürk Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2001
11. Koberg D, Bangal. JThe Universal Traveler, California. 1981
12. Kuru E. "Farklı Branş ve Düzeydeki Erkek Sporcularla Spor Yapmamış Olanların Psikolojik İhtiyaçları ile Bazı Sosyal ve Sportif Özellikleri", Gazi Üniversitesi, Doktora Tezi. 1995
13. Morgan CT. Psikolojiye Giriş. Arıcı H (Çev), Ankara: Meteksan Yayınları. 1999
14. Öztürk F, İnce G, Zulkadiroğlu Z. "Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğrencileri Problem Çözme Becerisi Algıları", Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2 (1). 2000
15. Saygılı H. "Problem Çözme Becerisi İle Sosyal ve Kişisel Uyum Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" Atatürk Üniversitesi., Yüksek Lisans Tezi, 2000
16. Sonmaz S. "Problem Çözme Becerisi ile Yaratıcılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", Marmara Üniversitesi, Doktora Tezi, 2002
17. Şahin N, Şahin NH, Heppner PP. "Psychometric Properties Of The Problem Solving Inventory İn a Group of Turkish University Students", Cognitive Therapy and Research, 17(4); 379–396. 1993
18. Thornton S. Çocuklar Problem Çözüyor, İstanbul: Gendaş Yayınları, 82-118-149, (1998).
19. Tümkaya S, İflazoğlu A. "Çukurova Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Otomatik Düşünce ve Problem Çözme Düzeylerinin Bazı Sosyo- Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi", Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6(6): 143–158. (2000).
20. Ülger Ö. "Okul Yöneticilerinin Problem Çözme Becerilerinin Liderlik Davranışlarıyla İlişkisi", Beykent Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2003
21. Yörükoğlu A. Gençlik Çağı Ruh Sağlığı ve Ruhsal Sorunları, İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara: Tisa Matbaası. 1985